

ಮೇಲೆ ಕ್ಯಾದೋಟೆ ಅರಂಭಿಸಿದ್ದರು, ಅದು ನಂದನವನವಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟತ್ವ ದರ್ಶಕಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ, ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ನೋಯಾಜ್‌ಹೆಚ್ ಹೇಗೆ, ಅವರ ಮನೆ ಹುಡುಕಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಬಂದು ಬರೆದ ನನ್ನ ಲೇಖನವನ್ನು. ನಾನು ಉತ್ತಾಹದಿಂದ 2016ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು, ಆಗ ಆಕೆ ಅತ್ಯಾರ್ಥಕ ಪಾಸರ್‌ಲೈನ್ ಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ತಮ್ಮ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಉದ್ದೋಜವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ನಾನು ತೆಗೆದ್ದ ಚಿತ್ರಾರ್ಥಕ ಪ್ರೋಫೆಲೊಜನ್‌ನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ. ಸುಮಿತ್ರಾಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಉತ್ತಾಹ ಮಾಡಿತು. ಈಗ ಈ ಮುಖ್ಯನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ವಿನೋದಾಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕಿತ್ತು.

ಏರು ಹಾದಿಯ ಪಯಣ

ಅರಂಭವಾಯಿತು ಏರು ಹಾದಿಯ ಏದುಸಿರ ಪಯಣ. ಆದರೆ ಇದು ‘ತಿಳಿಗೊಳದ್ದ’ ಹಾದಿಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಿತ್ರಾ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅರಂಭ ಬಹಳ ಕವಚಿತ್ತ. ಅವಳೇ ಹೇಗೆ ಕುಂಡಗಳನ್ನು, ಕ್ಯಾದೋಟಕೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು, ಗೋಳಿ, ಮಣಿ, ಕೆಲವು ಗಿಡ, ಬೀಜ ಎಲ್ಲ ತಂದದ್ದಾಯಿತು. ‘ನೇಲ ಇಲ್ಲದ ಗಿಡ ಬರೋಲ್ಲ, ಇದೆಲ್ಲ ಆಗೋಲ್ಲ’ ಎಂದು ಗೊಣಗುಟ್ಟುತ್ತಿಲ್ಲಿ ಇಧ್ಯ ಗಂಡನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ‘ಹೂಂ’ಗುಟ್ಟುತ್ತಿಲ್ಲಿ ಅತನನ್ನು ಕ್ಯಾದೋಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಳೆದಳು. ಆತ ಮೊದಲ ಕುಡಕೆ ತನ್ನ ಕ್ಯಾಯಲ್ಲಿ ಮಣಿ ತುಂಬಿದ್ದು ಜಾನ್ ನ್ನು 2022ರಲ್ಲಿ. ಗಿಡಗಳೊಡನೆ ಒಡನಾಟಿ, ಅವು ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು, ವಿನೋದಾಗೆ ಸಹನೆ ಸಾವಧಾನವನ್ನು ಕಲಿಸಿದಂತಿದೆ. ಮನಸ್ಸು ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೇಳೆಂದಿಗೆ ಬರತೋಡಿತು. ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಈ ಹಾದಿಯ ಪಯಣ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಿತ್ತು ಎಂದರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸುಮಿತ್ರಾ ಸಹನೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು, ಅವನ ವ್ಯಾಸನದ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳ ಬಾಯಿಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಷ್ಣ ನುಡಿಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದಢ್ಣೂ ಉಂಟಿ. ಆತ ‘ಅದು ಕ್ಲೋಸ್ ಚಾಪ್ರೋ’, ಮತ್ತೆ ನೆನೆಸಬೇಡ್ ಎಂದು ಇರುಸುಮುರುಸಾಗುತ್ತಿದ್ದು. ನಾನು ಕೂಡಾ ಸುಮಿತ್ರಾಗೆ ಬದುಕಿನ ಆ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಮರೆಬಿಡಲು ಬ್ರೇಂಫ್ಸ್‌ಸ್ಟ್ರಿಡ್‌. ಆತ ವ್ಯಾಸನದಿಂದ ಗೊಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಹಂಡದಲ್ಲಿ, ಬಹುಃ ಆನಿಗೆ ವ್ಯಾಸನದ ಆ ಹಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಚೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದುಸ್ತ್ರಿಲ್ಲ. ‘ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ನೆನೆಪಾಗಿಸುವ ‘ಶ್ರೀಗರ್’ ನಿನು ಒತ್ತಬೇಡ್ ಎಂದು ಸುಮಿತ್ರಾಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ‘ಇಷ್ಟ ಕಾಲ ಆತ ಫೇಸ್‌ಬೂಕ್‌ನಿಂದ ದೂರ ಇದ್ದಾರೆ, ಆತನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಗುರುತಿಸು’ ಎಂದೆ.

ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮೆದುಳು ಗೊಣವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸುಮಿತ್ರಾ ನಿಟ್ಟವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು, ವಾರವಾರದ ನಮ್ಮ ಭೇಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು. ಈ ಬಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ

ಹಾರಿಸಿ ಹಸಿರಾಗಿದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವಿನೋದ ಮೊದಲಿನಂತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಹಾಸ್ಯ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಗೆಲುವಿದೆ. ಮೌಮ್ಹಿನವನ್ನು ಆದಿಸುವಾಗ, ತಾರಿಂದು ಗಂಟೆಗಣ್ಟಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳ ಆರ್ಥಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವಾಗ ಸುಮಿತ್ರಾಗೆ ‘ಇದು ಕನ್ನೋ, ಇಲ್ಲ ಕಳೆದ ವರ್ವಿ ದ್ಯಜ್ಞಷ್ವರ್ವೋ’ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಡನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶಾಸ ಮಾಡಿದಂತೆ, ಸಾಂಪ್ರದ್ಯಾನೋ ಮತ್ತೆ ಆತನ ಕ್ಷೇಗೆ ಬಂದಿದೆ. ತನಿಂದ ಸೋಣಿಯಲ್ಲಾ ಮೇಡಿಯಾ ನಿಖಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿಂದ ವಿನೋದ, ಮತ್ತೆ ಆ ಮಾಯಾಜಾಲದ ಒಳ ಹೊಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆತನ ಹೊಸ ನ್ನೂರಲ್ಲ ಪಾತಾವೇಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾದಂತಿರೆ.

ಲಾಗ್ ಆಫ್ ಲುಕ್ ಅಪ್ರ್

ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗರಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದ್ಯಾ ಮೊಬೈಲ್ ಎಲ್ಲರ ಬದುಕಿನ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಕುಡಿತ, ಡ್ರಗ್ಸ್‌ನಂತೆ ‘ಇದನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಡ್’ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾದ ಬಳಕೆ, ಉದ್ದೇಶರಹಿತವಾಗಿ ಅರ್ಥಿಯಾದಂತೆ ಯಾವಾಗ ವ್ಯಾಸನವಾಯಿತು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಡಾ. ಪ್ರತಿಮಾ ಮೂಲಿಂ ಅವರು ‘ಯಾವಾಗ ಆಶ್ರಿಫ್ ಆಗುತ್ತೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರೋದು, ಈ ಗ್ರಾಜ್‌ಟೋಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಉದ್ದೇಶಿತ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಳಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವಾಗ ಬಳಸಬೇಕು, ಯಾವಾಗ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಯಮಗಳನ್ನು

ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉಂಟ ಮಾಡುವ ಹೊತ್ತು, ಮಲಗುವ ಹೊತ್ತು ಒಳಸುವುದು ಬೇದ ಎಂಬ ಗ್ರೌಂಡ್ ರೂಲ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾರನೆಯದು, ಅದು ತಮ್ಮ ಬೇರೆ ದ್ವೀಪದಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ತೊಡರಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದಾಗ (ಅದು ಕೆಲಸದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು) ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು, ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಮಗೆ ಇಡೀ ದಿನ ಮಾಡಲು ಕೆಲಸಗಳು ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾಧ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಏನೋ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತೇ ಅಂತ ಚಡವಿಸುತ್ತಿರು. ಇಂದು ಸೋಣಿಯಲ್ಲಾ ಕನೆಕ್ಟ್‌ಡೋನ್‌ ಮೀನ್ಸ್ ಸೋಣಿಯಲ್ಲಾ ಬಿಸೋಲೇಶನ್‌ ಆಗಿದೆ” ಎಂದರು.

‘ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಳಿಗಳ ನಮ್ಮ ವಿಪರೀತದ ಒದನಾಟವೇ ನಮ್ಮನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಂಟಿನಕ್ಕೆ ದೂಡುತ್ತಿದೆ’ ಎಂಬ ಅದ್ದುಕೆ ಒಳಗೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಮಾ ಮೂಲಿಂ ಅವರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿದೆ.

ಅವರ ಈ ಮಾತುಗಳು ನಮಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯದಿಂದ ಹೊರಬಿರುವ ದಾರಿ ತೋರಿಸಿವೆ. ಸದಾ ತಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಮೊಬೈಲ್ ಜೀವವ ಚಟುವಟಿಂದ ಹೊರಬರೋಣಿ. ಮಧ್ಯಾರ್ಥೀಕೊಂಡಿದೆ ಹೊರಬಿಷ್ಟು ವಾಸ್ತವಿಕವೇ ಕಾಲಿಮೋಣ. ‘ಲಾಗ್ ಆಫ್, ಲುಕ್ ಅಪ್ರ್’ ನಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯವಾಗಿ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ: feedback@sudha.co.in